

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Практикум з сучасної дитячої літератури

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю : залік

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 013Початкова освіта

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): денна форма - 4 (120 год.) : 28 - лекцій; 20 - практичні; 72 - самостійна робота); заочна форма - 4 (120 год.: 6 - лекції; 6 - практичні; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали:

https://drive.google.com/drive/folders/1Y9bVc9ymJGofvcenj5o1XnCZZKkYyUJ8?usp=drive_link

2. Інформація про викладача

ПІБ: Богданець-Білокаленко Наталія Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної та початкової освіти

Кафедра: кафедра, дошкільної та початкової освіти

Робочий e-mail: nataliabogdanets@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця, 18.00-19.30

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Дисципліна «Практикум з сучасної дитячої літератури» є вибірковою дисципліною підготовки фахівців зі спеціальності «Початкова освіта» за освітнім ступенем «молодший бакалавр». Програма курсу спрямована на ознайомлення здобувачів із тенденціями розвитку літератури для дітей і про дітей на сучасному етапі, новими постатями/авторами, актуалізацію вивчення системи образів, проблемно-тематичних доміант, жанрово-стильових різновидів художніх текстів для дитячого читання. Вибірковий освітній компонент має практико-орієнтоване спрямування, оскільки одним із його аспектів є вивчення творів сучасних авторів у підручниках з читання та загалом освітньому процесі початкової школи. Специфіка сучасного історичного моменту зумовлює й специфіку курсу дитячої літератури, скерованого на формування у майбутніх учителів широкого погляду на завдання і місце літератури в житті сучасної дитини. Таким чином, студенти мають можливість поринути в дивовижний, цікавий, розмаїтий світ дитячої української літератури та збагатити і розширити свої фахові знання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з сучасної дитячої літератури» є ознайомлення студентів з творами сучасних письменників для дітей, що пропонуються для читання дітям молодшого шкільного віку та специфікою їх використання в роботі з дітьми з метою формування читацької компетентності учнів.

Студенти повинні **знати**:

- зміст основних творів, що пропонуються дітям молодшого шкільного віку;
- книги сучасних авторів для дитячого читання загалом та твори тих письменників, що входять в коло дитячого читання за підручниками НУШ.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані **вміння**:

- аналізувати твори дитячої літератури різних видів та жанрів, визначати їх зміст,

освітньо-виховний та естетичний вплив на дітей;

- визначати основні мотиви творчості сучасних письменників;
- самостійно добирати твори різних авторів до визначеної тематики.
- використовувати кращі твори письменників у повсякденному житті дітей;
- вміти добирати твори сучасних письменників для позакласного читання;
- оцінювати дитячі книжки з точки зору педагога, визначати, для якого віку вони адресовані, який пізнавальний, виховний та естетичний потенціал мають;
- самостійно підготувати коротке повідомлення про письменника, спираючись на художні тексти та літературно-критичні матеріали;
- писати короткі анотації та рецензії, оформляти тематичну чи авторську книжкову виставку.

4.Зміст дисципліни

Тема № 1. Література для дітей незалежної України

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Література для дітей незалежної України. Основні тенденції та представники.</p> <p>2. Поезія для дітей наприкінці ХХ ст.: Ганна Чубач, Анатолій Качан, Ігор Січовик, Ігор Калинець.</p> <p>3. Літературна казка та пригодницько-фантастична проза.</p> <p>4. Реалістична та історична проза для дітей. Анатолій Костецький.</p> <p>5. Драматургія для дітей у 90-ті роки ХХ ст. Неля Шейко-Медведева, Богдан Стельмах.</p> <p>6. Інтернет ресурс із сучасної дитячої книги: сайти «Ключ», «Барабука», «Читомо».</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Визначити для якого віку адресовані твори розглянутих представників дитячої літератури кінця ХХ ст., який пізнавальний, виховний та естетичний потенціал мають.</p> <p>2. Самостійно підготувати коротке повідомлення про письменника (перелік додається), використовуючи його книги та літературно-критичні матеріали.</p>	<p>1. Богданець-Білоskalенко Н.І. Дитяча література. Твори українських письменників II половини ХХ – початку ХХІ століття. Навч. посібник. К.: Видавн. Дім «Слово», 2011. 480 с.</p> <p>2. Богданець-Білоskalенко Н.І. Дитяча література. Біографії українських письменників II половини ХІХ – початку ХХІ століття. Навч. посібник. К., 2012. 92 с.</p> <p>3. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p> <p>4. Качак Т. Б. Література для дітей і дитяче читання у контексті сучасної літературної освіти: збірник науково-метод. статей. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2013 132 с.</p> <p>5. Мартиненко В. Читацька діяльність молодших школярів: сучасні тенденції розвитку. <i>Початкова школа</i>. 2017. № 8. С. 16 – 20.</p> <p>6. Січкара О. Жанрово-стильові різновиди сучасної української літератури для дітей і про дітей <i>Література. Діти. Час</i>: Вісник центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 4. 2013. – С. 149 – 158.</p>

Тема № 2. Українська література для дітей та юнацтва початку ХХІ ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Сучасна поезія для дітей та її вивчення у шкільному курсі читання. Іван Андрусяк, Юрій Бедрик, Василь Голобородько, Сергій Пантюк, Григорій Фалькович, Мар'яна Савка, Марійка Морозенко, Наталка Поклад, Леся Пронь, Ніна Гаврилук, Оксана Кротюк,</p>	<p>1. Богданець-Білоskalенко Н.І. Дитяча література. Твори українських письменників II половини ХХ – початку ХХІ століття. Навч. посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 480 с.</p> <p>2. Гнідець У. С. Концептуалізація розуміння</p>

<p>Наталка Сиротич, Тетяна Пероганич.</p> <p>2. Сучасна літературна казка, її відмінності, тематична спрямованість. Дзвінка Матіяш, тарас і Мар'яна Прохаські, Зірка Мензатюк, Леся Мовчун, Наталка Сиротич, Володимир Читай.</p> <p>3. Казкотерапія та її специфіка.</p> <p>4. Види робіт з авторською казкою на уроках читання в початковій школі.</p> <p>5. Сучасні інтерактивні технології на уроках літературного читання.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Написати коротку анотацію та рецензію на одну з прочитаних казок розглянутих авторів (на власний вибір).</p> <p>2. Оформити тематичну чи авторську книжкову виставку.</p> <p>3. Скласти хмару слів за вивченою поезією на лекціях.</p>	<p>сучасної літератури для дітей та юнацтва в світлі наукової критики. URL: http://www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/46</p> <p>3. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p> <p>4. Качак Т. Б. Літературна освіта молодших школярів: Навчально-метод. посібник. Івано-Франківськ, 2014. 44 с.</p>
---	--

Тема № 3. Пригодницька, мандрівна та реалістична проза для дітей початку XXI ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Пригодницька проза для дітей. Сашко Дерманський, Олександр Гаврош, Галина Вдовиченко, Сергій Гридін, Леся Воронина, Галина Малик, Андрій Бачинський, СергійТовстенко, Леся Воронина.</p> <p>2. Реалістична проза для дітей початку XXI ст. Оксана Луцєвська, Оксана Думанська, Степан Процюк, О.Романенко («Соловейко з одним крилом»).</p> <p>3. «Мандрівка з Чарівним атласом. Лондон. Грінвич, Париж» Надійки Гербіш. Відомості про цікаві архітектурні споруди та географічні реалії.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготуйте доповідь: «Пізнавальний аспект пригодницьких творів».</p> <p>2. Напишіть есе за темою Пригод з Чарівним атласом Н.Гербіш.</p>	<p>1. Качак Т., Макара І. Формування читацької самостійності молодшого школяра . <i>Формування мовної особистості молодшого школяра</i>. Збірник наукових праць. Івано-Франківськ: ІНН, 2015. С.370 – 376.</p> <p>2. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p> <p>3. Мовчун А. І. Рідне слово. Українська дитяча література. Книга друга / А. І. Мовчун, З. Д. Варавкіна. – К.: Арій, 2007. – С. 294 – 308.</p>

Тема № 4. Історична сучасна проза для дітей. Детективні та гумористичні твори.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Історико-художня проза Володимира Рутківського.</p> <p>2. Оповідання та повісті Зірки Мензатюк, Марійки Морозенко, Олександра Гавроша.</p>	<p>1. Качак Т. Б. Історико-художня проза Володимира Рутківського — феномен у сучасній українській літературі для дітей та юнацтва. http://www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/103</p>

<p>3. Детективні твори Леся Мовчун «Рожевий записник детектива Стасика», Андрія Кокотюхи «Клуб боягузів» та ін., Оксани Луцевської «Гаємниця старовинної скриньки», Олександра Гавроша «Різдвяна історія ослика Хвостика»</p> <p>4. Гумористичні оповідання для дітей. Сергій Куцан «Зюзя».</p> <p>5. Вивчення творчості означених письменників у сучасній школі за новими програмами і підручниками НУШ.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Дібрати список творів для позакласного читання або для читання учнями протягом року (обрати конкретний вік дітей/ клас) з подальшим визначенням найкращого читача класу.</p> <p>2. Підготувати буктрейлер чи відео презентацію однієї із сучасних українських книг для дітей та юнацтва.</p>	<p>2. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p> <p>3. Мовчун А. І. Рідне слово. Українська дитяча література. Книга друга / А. І. Мовчун, З. Д. Варавкіна. – К.: Арій, 2007. – С. 294 – 308.</p>
---	--

Тема №5. Біографічна проза для дітей.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Біографічна проза для дітей.</p> <p>2. Серія видань «Життя видатних дітей».</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати презентацію за однією із книг «Життя видатних дітей».</p> <p>2. Опрацювати статтю: Ткачук Г. Роль і місце дитячої книжки у розвитку творчої особистості дитини-читача <i>Початкова школа.</i> – 2016. - № 5. – С. 27 - 30</p>	<p>1. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p> <p>2. Круль Л. Дитяча література. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2010. 132 с.</p> <p>3. Качак Т.Б., Круль Л.М. Дитяча література. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2014. 236 с.</p> <p>4. Серія видань «Життя видатних дітей» https://www.livelib.ru/pubseries/709221-zhittya-vidatnih-ditej</p>

Тема № 6. Сучасна драматургія для дітей

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>1. Твори сучасної драматургії для дітей. Іван Андрусак, Тетяна Пероганич, Леся Мовчун, Неда Неждана</p> <p>2. Види робіт з текстом Драматизація та інсценування.</p> <p>3. Проектна діяльність на уроках літературного читання.</p>	<p>1. Богданець-Білоskalенко Н.І. Дитяча література. Твори українських письменників II половини ХХ – початку ХХІ століття. Навч. посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 480 с.</p> <p>2. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.</p>

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть план переказу оповідання сучасного письменника (на вибір із виучуваних на лекціях). 2. Написати коротке повідомлення на тему: «Творчість сучасних зарубіжних письменників» (на вибір: Роальд Дал, Пауль Маар, Джеремі Стронг, Іан Вайброу та ін.) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. http://www.chl.kiev.ua/key/ - "Краща література юним читачам" (електронний ресурс Національної бібліотеки для дітей та юнацтва) <ol style="list-style-type: none"> 1. http://urccyl.com.ua – сайт Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва 2. http://chytanka.com.ua/ – Читанка – перегляд та читання книг для дітей, виданих у ХХ столітті
---	--

5. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

6. Контроль знань та критерії оцінювання

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової роботи (на платформі GoogleClassroom.)

Зразок модульної контрольної роботи

1. Охарактеризуйте розвиток української дитячої літератури в незалежній Україні.
2. Сучасна літературна казка: тематика, образи, сюжети, автори. Казкотерапія та її специфіка.

Форма підсумкового контролю: залік

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja_pro-porjadok-ocinjuvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahrenn-zi-zminamy.pdf

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Досягнення студентів на семінарських заняттях, а також виконані ними індивідуальна та самостійна роботи оцінюються за шкалою від «0» до «5».

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Письмова доповідь, реферат	5
Усна доповідь	5

Критеріями оцінювання письмової та усної доповіді, реферату є здатність студента збирати джерельну інформацію та критично її опрацювати. Враховується самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота оцінюється в межах від «0» до «30» балів за такими критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 (28-30 балів)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, наводить приклади, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 (21-27 балів)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, наводить приклади, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 (16-20 балів)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Однак нездатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, припускається суттєвих неточностей.
2 (0-15 балів)	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання тем, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

(протокол № 8 від 15 січня 2024 р.)